

Nye samferdselsmidler. Solum bygds historie, Gjone

I sytti årene begynner man i Solum å tenke på å etablere kontakt innen- bygds og med utenverdenen ved hjelp av det nittende århundres nye oppfinnelser: telegraf og telefon: I form.sk.møte den 29/6 1876 foreligger tilbud fra godseier Fr. Croft om å yte inntil 50 spd. årlig samt fritt lokale for å få *telegrafstasjon* på Vold, og ordføreren bemyndiges til å undersøke hos telegrafdirektøren om betingelsene for å opprette en slik institusjon.

I representantmøte 27/7 s. å. blir imidlertid vedtatt at kommunen intet kan bidra til telegrafstasjonen.

Telefonen var et faktum som kommunikasjonsmiddel fra 1878, og 13/4 1883 ble Skiens Telefonforening stiftet, og denne særdeles aktive institusjon, under ledelse av sakfører J. Vauvert, gikk straks i gang med å legge telefonledninger til nærmere og fjernere oppland. I Solum komm.st.s møte 14/11 1885 fikk foreningen således tillatelse til å anbringe stolper til sitt telefonanlegg til Løveid langs veien. Noen telefonforbindelse med gårder og grender ute på bygda ble det foreløpig ikke, men bygdens fedre hadde øynene åpne for den nytte og glede folk flest kunne ha av det nye vidunder, og i form.sk.møte den 15/10 1888 tok man problemet opp til alvorlig overveielse. Form.sk. har lenge tenkt på å skaffe herredet telefon, heter det i protokollen. Den vil medføre betraktelige fordeler for herre dets innvånere og lette adgangen til stadig forbindelse mellom herredets forskjellige kretser. Særlig stor betydning har dette når dampskipsforbindelsen er stengt og når veiene er ufarbare, og den vil fremme både avsetning av varene fra bygda og innkjøp fra byene. «Som enhver anden stor Opfindelse eller Nyttiggjørelse, tror man derhos at burde udtale at et Telefonanlæg bærer i sig en opdragende og udviklende Magt.» Man bestemmer seg for å oppnevne en komite på tre mann, en fra hvert sogn til å komme med en utredning, og valgt blir: D. Cappelen, Jakob Aasland og Nils Bruseth, med suppleantene: J. P. Stavdal, Lars Fjeld og O. K. Høisæt. I møte 8/4 -89 anmodes komiteen om å fortsette sitt arbeid etter slike retningslinjer: Man skal søke å tilveiebringe telefonforbindelse ved private bidrag og ved støtte fra banken, men uten direkte utgifter for kommunen. Hvor det blir opprettet offentlig talestasjon, blir det å oppkreve en avgift til vedlikehold. Tre herredstyre- medlemmer stemte imot. 25/11 s. å. er det etablert telefonforbindelse, - for kommunens regning, - til Klovholt og til Rognsbru. De som vil benytte telefonen, må betale 20 øre pr. samtale. H. Bjerke skal innkassere på Klovholt, og Andreas Næs på Rognsbru.

I formsk.møte 24/2 -90 meddeles at Kilebygda («Kilebygds Telefonforening») har overtatt telefonen der. 25/8 s. å. blir det overlatt til H. Bjerke, - på Klovholt, - å drive en sentralstasjon for Solum. (Bjerke tilbyr samtidig å fungere som poståpner, - gratis, - og får form.sk.s anbefaling.) 25/11 -95 blir i komm.st. besluttet å anlegge telefon fra Bjerknes (H. Bjerkes eiendom, brn.25 under Klovholt) til Dolva, Stavdal og Bergan som skaffer stolper og yter 100 kr. hver av de tre kretsene. Bankene gir 250 kr. Hvis midlene ikke strekker til, opptar Melum sogn et lån på 800 kr.